

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Hanna Wróblewska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 7449 poseł Darii Gosek-Popiołek z 20 stycznia 2025 roku w sprawie Centrum Dokumentowania Zbrodni Rosyjskich w Ukrainie im. Rafała Lemkina, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Działalność Centrum Lemkina została przedłużona na okres 6 miesięcy, tj. do 30 czerwca br. Przedstawiony przez dyrektora Instytutu Pileckiego program działania Centrum Lemkina w tym okresie obejmuje między innymi:

- 1) umieszczenie zbiorów na nowym serwerze w Instytucie Pileckiego, utworzenie usystematyzowanych kopii bezpieczeństwa oryginałów świadectw na fizycznych dyskach zewnętrznych;
- 2) przygotowanie świadectw filmowych w celu ich udostępnienia w ramach archiwum IP („Zapisy terroru”), co wymaga przeprowadzenia procesu anonimizacji (ze względu na bezpieczeństwo świadków), transkrypcji w języku ukraińskim, tłumaczenia transkrybowanych tekstów na język polski i angielski oraz opracowania świadectw filmowych w napisach. Dotychczas transkrybowano 80 świadectw z 750, z czego 36 przetłumaczono na język polski;
- 3) udostępnienie zgromadzonych ankiet (świadectw pisemnych w języku ukraińskim lub rosyjskim), które zostały zanonimizowane a ich skany znajdują się w archiwum IP (oryginały zabezpieczono w IP). Zakończył się proces transkrypcji wszystkich 813 ankiet z 839, co do których Instytut Pileckiego posiada zgody RODO na publikację. Ankiety są przepisane w języku ukraińskim. Wykonano także skrócone opisy ich zawartości w języku ukraińskim. Część ankiet jest przetłumaczona na język angielski (378 szt.) i język polski (30 szt.);
- 4) przygotowanie do upublicznienia kolejnych 3 raportów Centrum Lemkina opisujących zbrodnie rosyjskie przeciwko ludności cywilnej na Ukrainie. Prezentacja pierwszego raportu odbędzie się w lutym 2025 r. w Warszawie oraz w marcu 2025 r. w Oddziale Instytutu Pileckiego w Berlinie. Raporty będą wydane drukiem w 4 wersjach językowych: polskiej, ukraińskiej, angielskiej i niemieckiej.

Po upływie 6 miesięcy funkcjonowania Centrum Lemkina zostanie poddane ocenie dyrektora Instytutu Pileckiego oraz organu nadzorującego - Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i wówczas zostaną podjęte dalsze decyzje.

Ze względu na zmiany organizacyjne i strukturalne, jakie zachodzą w funkcjonowaniu Instytutu Pileckiego, racjonalizację kosztów jego funkcjonowania i zatrudnienia, w szczególności odchodzenie od umów cywilnoprawnych jako formy współpracy - nie zostały nawiązane nowe umowy zlecenia z osobami dokumentującymi zbrodnie rosyjskie. Nadal istnieją wątpliwości co do zgodności z prawem powołania i funkcjonowania Centrum Lemkina od roku 2022. To powoduje, że nie będzie podjęta działalność dokumentacyjna na

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

terenie Ukrainy, która wymaga znacznych nakładów finansowych. Ponadto ze względu na ryzyko poniesienia śmierci, bądź uszczerbku na zdrowiu zleceniobiorców, wspólnie z Dyrekcją Instytutu Pileckiego przyjęliśmy zasadę nienawiązywania umów z osobami przebywającymi na terenie Ukrainy.

Dyrektor Instytutu Pileckiego nie wyklucza nawiązania okazjonalnej współpracy z byłymi współpracownikami, jako osobami posiadającymi dobrą znajomość zgromadzonego materiału archiwalnego, jednak pod warunkiem realizacji umów na terenie Polski. Naturalny jest udział tych Państwa w prezentowaniu raportów i działaniach promocyjnych. Warunki i formę udziału w przygotowaniu i prezentacji kolejnych raportów Instytut Pileckiego – Centrum Lemkina będzie uzgadniał w ramach wzajemnych kontaktów.

Podkreślam, że zebrane świadectwa ofiar zbrodni rosyjskich, ich upublicznienie i udostępnienie naukowcom, dziennikarzom i prawnikom jest bardzo ważnym zadaniem, jakie stoi przed Instytutem Pileckiego, który jest właścicielem i dysponentem zgromadzonych świadectw. Jest to także przedmiot troski Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze względu na wagę tematu oraz znaczne środki publiczne zaangażowane w zbieranie świadectw. Ta troska legła u podstaw decyzji o przedłużeniu działalności Zespołu Centrum Lemkina.

Z poważaniem

z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

SEKRETARZ STANU

Maciej Wróbel